

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 6 april 1894, kl. 2 e. midd.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring af riksdagsordningens stadganden i afseende å ledamöternas af Första Kammaren valbarhet m. m.

Till utskottets behandling har öfverlemnats en af herr *D. Persson* i Tällberg inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 154, innefattande förslag dels om förkortande af funktionstiden för Första Kammarens ledamöter, dels om nedsättning af census för valbarhet till ledamot af samma kammare, dels ock om rätt för riksdagsman i Första Kammaren att åtnjuta resekostnadsersättning och arfvode.

Enligt detta förslag skulle nedanstående paragrafer i riksdagsordningen erhålla följande lydelse:

§ 6.

Första Kammarens ledamöter skola, för en tid af *sex* år, utses af landstingen och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga. Hvarje landsting och sådan stad, som nu nämnd är, väljer, efter folkmängden inom sitt område, en riksdagsman för hvarje fullt tal af trettiotusen. Går ej folkmängden upp till trettiotusen, väljes dock en riksdagsman.

Bih. till Riksd. Prot. 1894. 3 Saml. 5 Häft. (N:o 5).

§ 8.

Riksdagsman i Första Kammaren, som vid riksdags början sin befattning icke *sex* år innehaft, må dermed till riksdagens slut fortfara, ändå att under tiden *sex* år från valet förflyta.

§ 9.

Till ledamöter i Första Kammaren kunna endast väljas män, som uppnått trettiofem års ålder, samt ega och minst tre år före valet egt fastighet till taxeringsvärde, ej understigande *fyrtyotusen riksdaler*, eller ock till staten skatta samt under tid, som nyss är sagd, skattat för minst *två tusen riksdaler* årlig inkomst af kapital eller arbete. Kommer riksdagsman, efter det han vald blifvit, i den ställning, att han ej längre skulle varit valbar till ledamot i kammaren, frånträder han sin befattning.

§ 12.

Vill *riksdagsman* i Första Kammaren befattningen sig afsäga, eger han det göra vid valtillfället eller sedermera, mellan riksdagar, hos Konungens befallningshafvande.

c) Gemensamma bestämmelser.

§ 23.

Hvarje *riksdagsman* åtnjuter af statsmedel ersättning för resekostnad till och från riksdagen, samt arvode af ett tusen tvåhundra riksdaler för hvarje lagtima riksdag; dock att, när antingen Konungen upplöser Riksdag, innan den varit fyra månader tillsammans, eller *riksdagsman* eljest afgår från sin befattning under riksdagen, innan så lång tid af dess sammanträde förflutit, eller Riksdagen sammanträder i följd deraf att Konungen, med upplösande af riksdag, förordnat om nya val, så ock under urtima riksdag, *riksdagsman* undfår, jemte resekostnadsersättning, i dagtraktamente tio riksdaler, hvilket dock ej må öfverstiga sammanlagdt ett tusen tvåhundra riksdaler.

Den *riksdagsman*, som icke i rätt tid vid Riksdagen sig inställer, skall för hvarje dag han uteblifver vara förlustig tio riksdaler af arfvodet.

§ 24.

Rösträtt må — — — — — sig inställer.

Med afseende på en motion af likartadt innehåll yttrade utskottet vid sistlidet års riksdag:

»Då motionärerna ej ådagalagt, att förändring af grundlagen i afseende å den tid, för hvilken ledamöterna i Första Kammaren skola utses, är af något behof påkallad, finner utskottet ej skäl att understödja motionen i denna del.

Vidkommande motionärernas framställning i öfrigt, hafva förslag i enahanda rigtning vid flera föregående riksdagar varit föremål för Riksdagens behandling. I de yttranden öfver dessa förslag, som af konstitutionsutskottet afgifvits, har utskottet hufvudsakligen anført, att genom förslagens antagande skulle den olika karakter, grundlagsstiftarne velat gifva åt de båda kamrarne, till stor del försvinna, och sålunda de grundvalar, på hvilka representationen hvilar, i väsentlig mån rubbas.»

Dessa skäl för förslagens afstyrkande finner utskottet fortfarande ega giltighet, hvadan utskottet hemställer,

att motionen ej må föranleda någon Riksdagens åtgärd.

Stockholm den 2 april 1894.

På utskottets vägnar:

O. BERGIUS.

Reservationer:

af herrar *Ljungman*, *Bengtsson*, *Boström*, *Gyllensvärd*, *Dahn* och *Wallmark*, som ansett, att utskottet bort med anledning af motionen i Andra Kammaren n:o 154 hemställa,

det Riksdagen måtte antaga nedanstående förslag till ändrad lydelse af §§ 9 och 12 riksdagsordningen att hvila till vidare grundlagsenlig behandling:

Riksdagsordningen.

§ 9.

Till ledamöter i Första Kammaren kunna endast väljas män, som uppnått trettiofem års ålder samt ega fastighet till taxeringsvärde, ej understigande åttatiotusen riksdaler, eller ock till staten skatta för *en så stor* årlig inkomst af kapital eller arbete *att densamma, ensam för sig eller sammanlagd med en efter fem för hundra beräknad ränta å egd fastighets taxeringsvärde, uppgår till* minst fyratusen riksdaler. Kommer riksdagsman, efter det han vald blifvit, i den ställning, att han ej längre skulle varit valbar till ledamot i Kammaren, frånträder han sin befattning.

§ 12.

Riksdagsman i Första Kammaren eger ej att för denna befattning något arfvode uppbära, *men åtnjuter af statsmedel ersättning för resekostnad till och från Riksdagen såväl vid dennas början och slut som då ledighet från riksdagsgöromålen af Kammaren beviljats.*

Vill *riksdagsman i Första Kammaren* befattningen sig afsäga, eger han det göra vid valtillfället eller sedermera, mellan riksdagar, hos Konungens befallningshafvande.;

af herr *Johnsson*, som ansett att utskottet bort tillstyrka Riksdagen att till hvilande för vidare grundlagsenlig behandling antaga följande förslag till ändrad lydelse af §§ 6, 8, 9 och 12 riksdagsordningen:

§ 6.

1. Första Kammarens ledamöter skola, till ett antal af etthundra-femtio och för en tid af *sex* år, utses af landstingen och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga.

§ 8.

Riksdagsman i Första Kammaren, som vid riksdagens början sin

befattning icke *sex* år innehaft, må dermed till riksdagens slut fortfara, ändå att under tiden *sex* år från valet förflyta.

§ 9.

Till ledamöter i Första Kammaren kunna endast väljas män, som uppnått trettiofem års ålder samt ega och minst tre år näst före valet egt fastighet till taxeringsvärde, ej understigande *sextiotusen* riksdaler eller ock till staten *erlägga* samt under tid, som nyss är sagdt, *erlagt bevilning för fastighet eller inkomst, sammanlagdt ej understigande den för sextiotusen riksdaler af fastighet utgående bevilning*. Kommer riksdagsman, efter det han vald blifvit, i den ställning, att han ej längre skulle varit valbar till ledamot i Kammaren, frånträder han sin befattning.

§ 12.

Riksdagsman i Första Kammaren *åtnjuter af statsmedel ersättning för resekostnad till och från riksdagen*. Vill han befattningen sig afsäga, eger han det göra vid valtillfället eller sedermera, mellan riksdagar, hos Konungens befallningshafvande.;

af herr *Elowson*; samt

af herr *Hedin* med tillkännagifvande, att han yrkat bifall till motiönärens förslag.

Herr *Vahlin* har velat anmäla, att han ej deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
